

www.foaia.hu

foaia@foaia.hu

www.facebook.com/foaiaromaneasca

Preț: 300 de forinți
Cu abonament: 130 de forinți

FONDAT ÎN 1951

FOAIA românească

SĂPTĂMÂNAL AL ROMÂNILOR DIN UNGARIA

ANUL LXIX NR. 46

Vineri,
15
NOIEMBRIE
2019

9 771418 834006

19046

Cel de-al XXIX-lea simpozion
al Institutului de Cercetări
al Românilor din Ungaria

(Paginile 3, 8 și 12)

Ziua Mulțumirii
la penticostalii și la baptiștii
din Micherechi

(Pagina 4)

Filme românești
noi și vechi
în Budapesta

(Pagina 9)

Calendar ortodox

18 noiembrie, luni, Sf. M. Mc. Platon; Sf. Mc. Roman și Zaheu, diac.
19 noiembrie, marți, Sf. Prooroc Avdie; Sf. Sfințit Mc. Varlaam
20 noiembrie, miercuri, Înainteprăznuirea intrării în Biserică a Maicii Domnului; †) Sf. Cuv. Grigorie Decapolitul; Sf. Mc. Dasie; Sf. Proclu, Patr. Constantinopolului
21 noiembrie, joi, (†) Intrarea în Biserică a Maicii Domnului (Vovidenia)
22 noiembrie, vineri, Sf. Ap. Filimon, Arhip și Onisim; Sf. Mc. Cecilia
23 noiembrie, sâmbătă, †) Sf. Cuv. Antonie de la Iezerul-Vâlcea; Sf. Ier. Amfilohie, ep. Iconiei, și Grigorie, ep. Acragandelor
24 noiembrie, duminică, Sf. Mc. Clement, Ep. Romei și Petru, Ep. Alexandriei. Duminică a XXX-a după Rusalii (Dregătorul bogat – păzirea poruncilor)

Citatul săptămânii

Nici nu vă puteți da seama de ceea ce vă las Eu. Căutarea primitivului în artele plastice se îngemănează cu o căutare a Simplității. Pentru ca acea Coloană fără sfârșit să se poată înălța înspre ceruri, trebuia să fie jertfit ceva. Daedalus, după ce a

construit Labyrintul, încercând să evadeze din el, a inventat aripile, iar fiul său, Icarus, s-a prăbușit. Am dat din nou peste Labyrint pe când mă străduiam să-mi închid *Păsările măiestre* sub bolta unui templu indian, nemaînțelegând cum să ademenesc, peste ele, lumina. Amintindu-mi de *Coloana fără sfârșit* din România și de astrele care se roteau deasupra ei, chemându-i zborul, am renunțat, în concepția mea, la bolta de marmură, care trebuia să copleșească *Măiestrele*...

Aceste opere, ca să poată să se înalțe, implorau o libertate deplină; și, atunci, am avut revelația a cum să evadez din Labyrint...

M-am sacrificat întotdeauna pe mine însumi. Mi-am lăsat dalta și ciocanul – și am șlefuit materia cu propriile-mi mâini. Mi-am lăsat sculpturile să se joace cu cerul și cu oamenii, dovedind lumii că este cu puțință o sculptură a focului. Libere – ele erau mereu altfel iubite de oameni, ele însele mereu altfel iubind.

Dar operele nu ajung niciodată la o desăvârșire completă, pentru că însăși materia nu este desăvârșită.

Brâncuși, despre Coloana Infinitului

Poza săptămânii

Așa i-au așteptat olandezii pe români să voteze în Amsterdam

Pe copertă: Participanții la cel de-al 29-lea simpozion al Institutului de Cercetări al Românilor din Ungaria
Foto: Eva Șimon

Aniversarea a 70 de ani de existență și întâlnirea generațiilor la Liceul „N. Bălcescu” din Jula

Liceul românesc „Nicolae Bălcescu” din Jula sărbătorește anul acesta 70 de ani de existență. Manifestările dedicate acestei sărbători vor avea loc sâmbătă, 30 noiembrie, de la ora 11.00, la liceul julan. Cu această ocazie vor exista și două momente deosebite, „Întâlnirea între generații” și vernisarea unei expoziții de fotografie, dar și alte momente artistice și culturale. La eveniment sunt invitați toți foștii elevi și profesori ai instituției de învățământ. Foștii absolvenți, care doresc să răspundă prezent invitației, sunt rugați să-și anunțe prezența la numărul de telefon: 06/66-463-161. **A.B.**

Cum s-a votat în Ungaria pentru primul tur al alegerilor prezidențiale din România?

În turul doi al alegerilor prezidențiale din 24 noiembrie se vor lupta Klaus Iohannis și Viorica Dăncilă

Potrivit rezultatelor parțiale (99,9%) ale primului tur de scrutin al alegerilor prezidențiale din România, organizate duminică, 10 noiembrie, președintele Klaus Iohannis (susținut de Partidul Național Liberal) și lidera social-democrată, Viorica Dăncilă, au intrat în turul doi al alegerilor prezidențiale din România. Potrivit Autorității Electorale Permanente, Iohannis conduce însă detașat, cu 36,6% din voturi față de 23,8% pentru fostul premier, Viorica Dăncilă. Pe locul trei s-a situat Dan Barna (cu 13,9%), candidatul Uniunii Salvați România – PLUS (partidul fostului premier Dacian Cioloș, în acest moment lider al fracțiunii Renew Europe din Parlamentul European).

Turul doi al alegerilor prezidențiale din România va fi pe 24 noiembrie. În diaspora se va vota din nou timp de trei zile, începând cu vineri 22 noiembrie.

În Ungaria, față de patru secții de votare de până acum, cetățenii români au putut vota pentru președintele României la șase secții de votare: patru în Budapesta (două-două la Ambasadă și la ICR) și câte una la consulatul din Seghedin și la consulatul din Jula.

În Ungaria au votat în total 2103 cetățeni români: 1290 – la Ambasadă din Budapesta, 539 – la ICR Budapesta, 134 – la Seghedin și 140 – la Jula.

Cele mai multe voturi le-a primit Hunor Kelemen (707), urmat de Dan Barna (642), apoi de Klaus Iohannis (534). Fostul premier, Viorica Dăncilă, a fost votat în Ungaria de 52 de cetățeni români.

În diaspora românească, cea mai mare prezență la vot s-a înregistrat în Italia (aproape 130.000 de alegători) și Marea Britanie (peste 119.000), conform platformei online a Biroului Electoral Central. Prezență ridicată s-a înregistrat și în Spania și Germania. **E.Ș.**

Părerile autorilor nu coincid întotdeauna cu opinia Redacției. Responsabilitatea juridică pentru conținutul articolelor publicate în Foaia românească aparține autorilor. Foaia românească nu garantează publicarea textelor nesolicitate de redacție.

Cel de-al XXIX-lea simpozion al Institutului de Cercetări al Românilor din Ungaria

Întâlnirea anuală a cercetătorilor români din Ungaria, simpozionul științific, de această dată a fost organizat doar o singură zi, pe 9 noiembrie, la Julia, în sediul Uniunii Culturale. Cea de-a XXIX-a ediție a cuprins, ca în anii anteriori, prelegeri pe teme de istorie, cultură, lingvistică, etnografie românească, s-au lansat publicațiile anuale ale Institutului de Cercetări al Românilor din Ungaria (ICRU) și cel mai nou

volum al scriitoarei și cercetătoarei dr. Maria Berényi, cu titlul „Familii și personalități macedoromâne din Pesta (secolele XVIII–XIX)”. Evenimentul și editarea publicațiilor s-a realizat cu sprijinul obținut prin proiect de la Fondul Bethlen Gábor din Budapesta.

Trăim în societăți dominate de confuzia valorilor

Întâlnirea a fost deschisă de directoarea ICRU, dr. Maria Berényi, care greu își putea stăpâni emoțiile provocate de actuala întâlnire cu publicul, căruia i-a dezvăluit că se apropie vremuri care vor aduce schimbări și în viața Institutului de Cercetări și a tradiționalului simpozion. Domnia sa și-a început discursul cu o analiză a zilelor de azi, când în societatea noastră domină o confuzie a valorilor.

„Institutul nostru în urmă cu 26 de ani s-a constituit cu dorința, dar și cu ambiția, de a reflecta prin munca noastră istoria, cultura și viața tradițională a comunității românești din Ungaria, în toate aspectele ei, în care poate fi reconstituită și valorificată. Cu o oareșcare tristețe trebuie să observăm că asimilarea e din ce în ce mai accelerată.

Mi se pare că aparținem unei societăți dominate de o tot mai amplă și iresponsabilă confuzie a valorilor. Nu ne punem întrebări, nu ne interesează să aflăm adevărul despre un episod sau altul, nu vrem sau nu avem capacitatea să ne aducem aminte, să facem conexiuni și să analizăm cu luciditate, ceea ce se întâmplă cu noi și cu lumea în care trăim. Ne scufundăm în uitare și ne complacem, să ștergem din memorie, cu bună știință, ceea ce nu ne convine sau ceea ce ar afecta imaginea, pe care vrem să o acredităm, la un moment dat, despre un personaj sau altul. Suferim, cu alte cuvinte, de o ciudată amnezie selectivă, care se manifestă, în grade diferite. Războiul împotriva memoriei este, tocmai de aceea, unul permanent și aproape generalizat. Unii chiar se înfurie teribil când cineva îndrăznește să recurgă la memorie, să „dezgroape” urmele trecutului și să afirme că împăratul e gol sau, dimpotrivă, să readucă în centrul atenției figuri sau episoade de real curaj, marginalizate în timp. Senzația pe care o poate avea cineva, care ne privește din afară, este că ne complacem într-o comedie a erorilor de percepție, care a generat, în ultimii douăzeci și cinci de ani, o amplă reconstrucție a identităților publice.

Nu parcurgem vremuri obișnuite. Ne mișcăm într-un univers al îtelor confuze, al țesăturilor indescifrabile. Legile sunt încurcate și se tot încurcă, relațiile dintre oameni sunt complicate, pline de dedesubturi și de manevre interesate, instituțiile se încurcă unele pe altele, gesturile simple și nevoile curente se exprimă și se rezolvă pe căi întortocheate.

Trăind într-o lume traversată de conflicte interetnice și de crize identitare, trebuie să spun, că, de-a lungul anilor, provocarea a existat mereu și ea a fost cea care ne-a disciplinat și ne-a întărit, pentru a merge mai departe. Institutul de Cercetări al Românilor din Ungaria a făcut eforturi eroice, uneori chiar disperate, pentru a se menține pe linia de plutire, ca să supraviețuiască. Este unul din rarele exemple, când fapta a mers înaintea vorbelor, menținându-și pe parcursul anilor rolul pe care și l-a asumat, nobil, dar deloc simplu.

Este enorm de greu a articula proiecte valabile, pentru vremurile, pe care le parcurgem. Lupta intelectualului nu este o luptă pentru putere, ci o luptă pentru exprimare.”

Identitatea minorităților se afirmă prin cultură, artă și literatură

Maria Berényi a vorbit și despre rolul intelectualilor din rândurile minorităților în aceste vremuri deloc ușoare: „Este cert că supraviețuirea unei națiuni, a unei etnii, ca și confirmarea succesiunii sale istorice, se va judeca pe măsura creației sale spirituale. Trebuie să ne căutăm caracteristicile comune. Identitatea minorităților, din pricina lipsei adevăratelor forțe istorico-politice, se afirmă prin cultură, artă și literatură. Aspirația spre autodefinire este deosebit de sugestiv dublată de nevoia de a i se recunoaște propriul specific, originalitatea și excepționalitatea. Particularitățile etnice și naționale trebuie ocrotite, conservate și păstrate pentru generațiile viitoare.

Îndeosebi ca oameni ai cuvântului, avem o datorie a întreținerii, a cultivării memoriei, a consemnării amintirilor. Pierderea istoriei individuale, ca și a istoriei naționale, înseamnă în fapt pierderea conștiinței de sine și, deci, pierderea iden-

dr. Maria Berényi, directoarea ICRU

titară. Patrimoniul identitar reprezintă suma valorilor istorice, spirituale, morale, creatoare, tradiționale. (...)

Pentru un minoritar limba maternă nu este doar un instrument, ea îi determină structura lăuntrică, îl plasează într-un spațiu, este felul lui propriu de a gândi și a simți, este casa, tradiția – limba este memoria.

Știm, acum, în acest moment din viața noastră comunitară, că și Institutul de Cercetări al Românilor din Ungaria este pus, din nou, la noi încercări. Dacă posibilitățile îi vor permite, va depune eforturi mai mari ca oricând, pentru o reușită revitalizare a comunității noastre. De o bucată de vreme, comunitatea noastră mi se pare că a intrat într-un tunel istoric. Lucru trist, dar deocamdată nu mi se întrezărește nici o lumină care pâlpâie la capătul tunelului. Complexitatea socială crescândă creează o nevoie nouă: interesele private trebuie reconciliate cu interesul public, dacă o comunitate dorește să se mențină. Fragmentarea comunității noastre și rupturile în imaginarul colectiv și al identității s-au instalat la nivel structural.

Pe parcursul celor 26 de ani, Institutul nostru și-a păstrat autonomia și independența. Viața liberă și neconstrânsă de factorii politici și grupurile de presiune trebuie să rămână suprema garanție pentru funcționarea lui. Îndeplinirea misiunii principale de cercetare se realizează prin cultivarea virtuților, a valorilor și a încrederii. Spiritul de libertate ne conduce în acțiunile noastre. Între modalitățile de cultivare a virtuților și valorilor, dialogul devine fundamental. Acest dialog colegial înseamnă și polemici cordiale, înseamnă dreptul la opinia liberă, la acel schimb de idei, benefic pentru comunitate. Am încercat să devenim o instituție apărătoare și cultivatoare a identității naționale, bazată pe limbă, origine, confesiune, cultură, tradiții etc.

Fiecare generație, fără îndoială, se simte chemată să schimbe lumea. A mea știe, totuși, că nu o va schimba. Dar misiunea ei este, poate, mai mare. Aceasta constă în a împiedica disoluția comunității din care facem parte.

În această situație cum poate proceda Institutul nostru până mai există? Dați-ne amintirea dumneavoastră și noi o vom da mai departe istoriei! Prin cercetări și cărți.”

Acestea au fost gândurile cu care au fost deschise lucrările simpozionului din acest an.

(Continuare în pagina a 8-a)

MINISTERUL PENTRU ROMÂNII DE PRETUTINDENI

Această revistă a fost tipărită cu sprijinul parțial al Ministerului pentru Românii de Pretutindeni.

Conținutul acestei reviste nu reprezintă poziția oficială a Ministerului pentru Românii de Pretutindeni.

www.
mprp.
gov.ro

Ziua Mulțumirii la Biserica „Betel” din Micherechi

Pe data de 1 noiembrie 2019, în Biserica Penticostală „Betel” din Micherechi s-a sărbătorit Ziua Mulțumirii.

Toată biserica s-a adunat împreună să îi aducem mulțumire lui Dumnezeu pentru toate lucrurile, așa cum ne îndeamnă Apostolul Pavel în 1 Tesalonicieni 5:18: „Mulțumiți lui Dumnezeu pentru toate lucrurile, căci aceasta este voia lui Dumnezeu, în Hristos Isus cu privire la voi”.

Mulțumirea înaintea lui Dumnezeu ar trebui să fie o acțiune continuă în viața oricărui om. „Toate zilele celui nenorocit sunt rele, dar cel cu inima mulțumită are un ospăț necurmat” (Proverbe 15:15). Dumnezeu binecuvântează pe cel cu inima mulțumitoare și nici nu-l va părăsi. „Mulțumiți-vă cu ce aveți, căci El însuși a zis: »Nicidecum n-am să te las, cu nici un chip nu te voi părăsi.«” (Evrei 13:5)

La această părtășie au luat parte frați invitați din județul Suceava și Botoșani, și pastorul bisericii *Florin Chiuro* alături de soția lui. Tot în aceeași zi a fost sărbătorită și Cina Domnului.

După încheierea slujbei, toți cei prezenți au luat parte la o masă pregătită de surorile din biserică.

Dora Puha

Sărbătoarea Mulțumirii la Biserica Baptistă din Micherechi

„Mulțumiți lui Dumnezeu pentru toate lucrurile, căci aceasta este voia lui Dumnezeu, în Hristos Isus, Fiul său cu privire la voi!”
1 Tesaloniceni 5:18

În data de 10 noiembrie 2019, Biserica Baptistă din Micherechi a celebrat Sărbătoarea Mulțumirii. Cu această ocazie, membrii bisericii într-un decor specific acestei sărbători, realizat de tinerii și copiii bisericii, au adus Domnului mulțumiri pentru darurile spirituale și materiale primite în acest an.

Sărbătoarea a debutat cu momentele de rugăciune în care frații *Dorin Croitor* și *Cristian Ruja* au îndemnat biserica să mulțumească Domnului Dumnezeu pentru roadele câmpului, pentru binecuvântările pământești, dar mai presus de orice să aducă Domnului Dumnezeu mulțumiri pentru Darul primit prin jertfa Fiului Său Isus Hristos la crucea de la Golgota, mântuirea păcatelor.

Închinarea prin cântări și poezii a fost condusă de către copiii, tinerii și fanfara bisericii. Cuvântul Domnului a fost vestit de către pastorul bisericii *Petrică Crețu*. Mesajul pastorului a fost inspirat din cartea *Eclesiastul* capitolul 7 versetul 14, „În ziua fericirii, fii fericit, și în ziua nenorocirii, gândește-te că Dumnezeu a făcut și pe una, și pe cealaltă, pentru ca omul să nu mai poată ști nimic din ce va fi după el.» A avut în centrul său 3 întrebări: *Ești mulțumit? Cât de mulțumit ești? Cât de mulțumitor ar trebui să fii?* Mesajul i-a îndemnat pe cei prezenți să mediteze la binecuvântările primite „pe deasupra” din partea Domnului și să își încredințeze viitorul necunoscut în mâna iubitoare a Creatorului.

În rândul celor prezenți, alături de credincioșii bapțiști, a participat și domnul *Bertold Netea*, vicepreședinte al Autoguverării pe Țară a Românilor din Ungaria, precum și alți musafiri veniți din România.

Și în dreptul acestei lucrări cu inimile pline de mulțumire rostim Soli Deo Gloria!

A consemnat **Andrea-Maria Crețu**

Conducere și planuri noi la Autoguvernarea Românească din Jula

În ziua de 6 noiembrie și-a ținut prima ședință, de după constituire, Autoguvernarea Românească din Jula. La ședința condusă de președintele Vasile Sucigan, au participat și viceprimarul Kónya István și notarul Csige Gábor, din primăria Julei.

Primul punct pe ordinea de zi a fost aprobarea bugetului pe lunile 1–9 ale anului 2019, verificarea și completarea statutului de funcționare, pe motiv că numărul membrilor autoguvernării a crescut de la trei la cinci persoane, s-a votat protocolul de colaborare cu primăria Julei și s-au trecut în revistă programe pentru perioada ce urmează. Ziua următoare, conducerea Autoguvernării Românești din Jula a depus coroane de flori la bustul lui Erkel Ferenc. Fostul președinte Mihai Cserhádi, a informat noua conducere că reprezentanța julană are deja semnate aproape 30 de protocoale de colaborare cu alte autoguvernări și organizații românești din țară, pe care dorește să le respecte și noii deputați.

După ședință, președintele Vasile Sucigan ne-a mărturisit că dorește să continue toate acele activități care au funcționat bine până acum și să întărească legăturile de colaborare cu biserica și cu sfera civilă românească din Jula, cu AȚRU, precum și cu celelalte minorități. Vor pune un accent mai mare pe programe dedicate tinerilor în scopul de a atrage tinerele generații în viața culturală a comunității noastre.

E.Ș.

A fost reales în funcție ombudsmanul adjunct pentru drepturile naționalităților din Ungaria

La ședința plenară din 4 noiembrie a Parlamentului Ungariei, *dr. Szalayné dr. Sándor Erzsébet* a fost realeză în funcția de ombudsman adjunct pentru drepturile naționalităților din Ungaria.

Doamna dr. Szalayné dr. Sándor Erzsébet a îndeplinit această funcție începând din octombrie 2013, pe 21 octombrie 2019 expirându-i mandatul. Realegerea domniei sale a fost susținută atât de către Uniunea Autoguvernărilor de Naționalitate din Ungaria, cât și de Comisia Parlamentară a Naționalităților și Comisia Unității Naționale. Noul mandat va dura șase ani.

Doamna Szalayné Sándor Erzsébet este născută în anul 1961, în Jimbolia (România). A terminat dreptul la universitatea din Pécs, unde azi este profesor universitar. Vorbește la perfecție limbile română, germană și engleză. Este un specialist recunoscut în protecția minorităților naționale în dreptul internațional.

E.Ș.

Sărbătoarea hramului bisericii ortodoxe din Micherechi

Cu ocazia sărbătorii Sfinților Arhangheli Mihail și Gavril, biserica ortodoxă din Micherechi își serbează hramul, în ziua de duminică, 17 noiembrie. Sfânta Liturghie Arhierască oficiată de către Preasfințitul Părinte *Siluan*, Episcopul Eparhiei Ortodoxe Române din Ungaria, alături de care va sluji și pr. paroh *Ioan Bun* și alți preoți, va începe la ora 9.00. După Sfânta Liturghie va avea loc și un parastas în memoria pr. *Nicolae Bordașiu*, din București, trecut la cele veșnice în 2018, descendent al primului preot al comunității ortodoxe românești din Micherechi, Ioan Bordașiu, consemnat documentar la anul 1773. Pr. Nicolae Bordașiu a dăruit și a ctitorit „Monumentul Strămoșilor”, aflat în parcul din fața bisericii din Micherechi, care a fost sfințit și inaugurat la data de 11 septembrie 2016.

A.B.

In memoriam Elena Popa (1930–2019)

Pe 2 noiembrie 2019 s-a stins din viață, la vârsta de 89 de ani, *Elena Popa*, născută Maghiar, din Jula, fostă învățătoare și profesoară la școlile românești din Săcal (1955–56), Bătănia (1956–59) și Jula (din 1959 până la pensionare), pedagog, și scurt timp director adjunct, al Căminului de Elevi Români I.C. Frimu din Jula.

Elena Maghiar s-a născut pe 29 iunie 1930, în Canada, fiind fiica soților Aurel Maghiar și Ana Julan din Cenadul Unguresc. Fetița Elena avea doi ani când familia s-a mutat acasă, iar după scurt timp îi moare mama, fiind crescută de o mătușă. A fost elevă la școala generală din Cenadul Unguresc, avându-l ca dascăl pe Ioan Rus. Continuă la Școala Normală din Macău, iar după trei ani se înscrie la Budapesta pentru terminarea liceului și pregătirea pentru bacalaureat. După obținerea bacalaureatului se înscrie la Institutul Pedagogic „Apáczai Csere János”

din Budapesta (1952–1955) și obține licența în română-istorie. În anii de studenție îl cunoaște pe viitorul ei soț, Ștefan Popa, cu care se căsătorește în

anul 1955, iar cu un an mai târziu, în 1956, li se naște singura fiică, *Delia*.

Activitatea ei profesională începe la Școala Generală din Săcal (1955–1956), după care trece la Școala Românească din Bătănia (1956–1959). De aici se transferă, împreună cu soțul său, profesorul Ștefan Popa, la școala generală din Jula. Inițial începe ca învățătoare la clasele inferioare, după care predă și pentru elevii mai mari. Din 1969 părăsește catedra și funcționează ca pedagog la Căminul de Elevi I.C. Frimu din Jula.

Toți cei care i-au fost elevi vreodată o țin minte ca pe o ființă mereu zâmbitoare, amabilă, cu suflet cald.

Elena Popa a fost înmormântată pe 7 noiembrie 2019. Își doarme somnul de veci în cimitirul ortodox din Orașul Mare Românesc din Jula.

Fie-i țărâna ușoară și pomenirea veșnică!

E.Ș.

Excursia școlarilor din Aletea în România

Odată cu începerea anului școlar 2019, Școala Bilingvă din Aletea a organizat o excursie de cinci zile în România. Așadar, pe 9 septembrie, împreună cu profesoarele și colegii am pornit într-o frumoasă călătorie. După câteva ore de mers cu autocarul am ajuns la destinația dorită, Pensiunea Carpathia, aproape de satul Remetei, județul Bihor. Din camerele pensiunii se poate ajunge cu privirea până în interiorul peșterilor aflate la baza versantului ce deschide o priveliște deosebită asupra pereților stâncoși din Masivul Pădurea Craiului. Ajunși la cazare, am început să explorăm locația compusă din două clădiri, un foișor, un loc de joacă, o piscină și câte un teren de fotbal, tenis, baschet, volei.

A doua zi a excursiei noastre am petrecut-o la Peștera Urșilor și am vizitat și alte obiective turistice interesante specifice zonei. Fiind un timp foarte plăcut și calduros am profitat de acesta, iar ziua următoare ne-am bucurat cu toții de soare, aerul curat de munte și de apa piscinei din curtea pensiunii.

Cea de-a patra zi am petrecut-o în Cluj-Napoca. Principalul obiectiv turistic pentru care ne-am dorit să venim la Cluj a fost Grădina Botanică, înființată în anul 1920 și deschisă oficial pentru public în anul 1925. Aceasta este o instituție științifică, didactică și educativă, ale cărei baze au fost puse în actualul amplasament de către Alexandru Borza, personalitate marcantă a biologiei românești. Grădina Botanică se întinde pe o suprafață de 14 ha, teren cu configurație variată, potrivit pentru creșterea și dezvoltarea plantelor de pe diferite continente. Aici sunt cultivate circa 10.000 de categorii specifice, grupate, pentru o mai bună administrare, în mai multe sectoare: ornamental, fitogeografic, sistematic, economic, complexul de sere și sectorul destinat persoanelor cu deficiențe de vedere – creat relativ recent pentru a veni în întâmpinarea necesităților exprimate în repetate rânduri de către comunitate. Ne-am bucurat aici ochii de minunatele frumuseți naturale pe care nu le putem vedea oriunde. De la grădina botanică am avut parte de o altă frumoasă vizită, la Mănăstirea Ciucea, care este una dintre cele mai frumoase și apreciate lăcașe de cult din Transilvania.

În ultima zi a excursiei, după ce am eliberat pensiunea și am pornit spre casă, am poposit la Muzeul Memorial „Octavian Goga”, instituție publică de cultură aflată în subordinea Consiliului Județean Cluj, cu sediul în localitatea Ciucea.

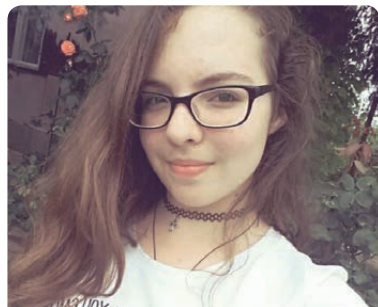
Oana Stepen, elevă în clasa a 8-a la școala din Aletea

Serbarea Toamnei la Grădinița românească din Bătania, la Grupa Bambi

Problemele zilelor noastre văzute de o fată tânără

„Vai, lumea asta de astăzi ce diferită este față de cum a fost pe vremea noastră!”, auzim din gura unuia din generația X. De ce? În compunerea mea acest lucru mi-ar face plăcere să-l explic, așa cum văd eu, o tânără de 15 ani, lucrurile.

Să luăm problemele în ordine de gravitate. Pe primul loc se află schimbarea climatică, care se pare că este cea mai mare problemă după statisticile persoanelor intervievate. Dacă asta este cea mai gravă problemă, atunci pentru a se rezolva problema aceasta cât mai repede, trebuie să acționăm cât mai rapid, deoarece schimbarea climaterică poate avea urmări neprevizibile. Prima este topirea ghețarilor, prin aceasta crește nivelul apei, și așa sunt în mare pericol oameni care trăiesc aproape de ape, și să nu uităm de orașele imense care sunt populare din cauza plajelor. Mai este acolo și Londra, și – să fim serioși – Londra este minunată și ar fi păcat dacă peste 50 de ani nu ar mai exista pe suprafața pământului. A doua problemă mare, care ar putea fi din cauza schimbării climei este moartea a multor specii, algoritmul în ape se dezechilibrează, și dacă algoritmul biologic pe pământ se dezechilibrează, atunci și în ape se întâmplă la fel. Pe lângă acestea încă nenumărate probleme ar putea apărea din cauza asta, dar dacă le-aș scrie pe toate nu aș mai avea timp pentru restul.

Pe locul doi se află războaiele. Nu cu mult rămase în urmă de problema pe locul unu. Despre războaie trebuie să vorbim în așa fel încât să luăm toate problemele în calcul, deoarece război nu este fără antecedente. Primul motiv din cauza căruia s-ar putea declanșa un război este schimbarea climei. Cum am menționat și mai sus, problemele legate de asta, vă dați seama ce urmări grave poate avea, care pot duce la un război imens, fiindcă schimbarea climaterică se întinde la lipsa bunăstării umane și la lipsa alimentelor, a siguranței. Cu lipsa

alimentelor totul se va scumpi, așa mare problemă o să fie neegalitatea câștigului, omul și sărăcia, totul se scumpește, oamenii nu o să mai aibă bani, fiindcă știm că în secolul XXI, numărul oamenilor fără loc de muncă este mare, astfel este mai mare lipsa posibilităților economice. Dar oare a cui vină este asta? A oamenilor din parlament? A corupției?

Tinerii învață acum la școală o grămadă de lucruri de care au nevoie eventual la bacalaureat, în viață nicidecum. În locul informațiilor nefolositoare s-ar putea preda ceva folositor, de exemplu: cum să plătești o factură, cum să economisim cât mai mulți bani, ce să facem atunci când suntem la un interviu pentru a obține un post. Sau poate ar putea să ne învețe cum să ne descurcăm în secolul XXI plin de probleme. Ar fi mai bine să învețe copiii cum să rezolve problemele sociale împreună, în solidaritate cu restul oamenilor. Dar, din păcate, asta nu învățăm la școală, și când o să realizeze oamenii că asta ar trebui predat la școli, o să fie prea târziu.

O altă mare problemă în ziua de azi este corupția. Deci, cred că asta nu numai de oamenii de rând depinde, mare influență are corupția în viața de zi cu zi, mulți politicieni se străduiesc să zboare banul în buzunar, interesele oamenilor nu contează. Partea principală a corupției este manipularea oamenilor, a ne face să credem că totul este ok. Oamenii evident că o să fie de partea acelor care promit numai binele. Până când cei din conducere, care sunt ocupați cu corupția, cum să ramburseze fonduri europene cât de multe, din care să aibă și ei partea lor, oamenii de rând au mulți dintre ei lipsă de alimente, sunt victimele poluării, sărăciei, lipsă de locuri de muncă, schimbare climatică etc...

Hai deți, dragi tineri și colegi, oameni de bine, hai deți să ne unim și să rezolvăm noi problemele, să nu stăm cu mâinile în sân și să așteptăm miracole, pentru că dacă nu facem ceva repede, totul se va agrava, cel mai mare accent fiind schimbarea climatică.

Hai deți să ne unim, să fim mai atenți la mediul înconjurător, la noi, unii la alții, și să aducem pacea pe pământ, să încetăm să ne mai urâm unii pe alții, și să găsim soluția pentru rezolvarea problemelor sociale!

Valentina Denisa Tămaș, elevă în clasa a 9-a, originară din Cenadul Unguresc

Curiozități din lumea celor șapte continente

Pe planetă există șapte continente: Africa, Asia, Antarctica, Europa, America de Nord, America de Sud și Oceania/Australia. Cele șapte continente diferă ca mărime și numărul populației și fiecare are specificul său.

- Asia este cel mai mare continent, atât ca suprafață de pământ cât și ca numărul populației. Continentul are cele mai populate orașe, asta însemnând că aici sunt cele mai mari orașe din lume cu o populație urbană formată din milioane de locuitori. Printre acestea se numără Delhi, Tokyo, Shanghai, Beijing.

- Cel mai mic continent de pe planetă este Oceania. Aceasta include Australasia Polynesia, Micronesia și Melanesia.

- Africa este continentul care are cele mai multe țări, mai exact 54 de țări. Pentru că aici s-au descoperit cele mai vechi fosile, precum scheleți și cranii, Africa este continentul care mai este numit „leagănul omenirii”.

- America de Nord este continentul care se află în întregime în emisfera nordică și cea vestică și include, printre alte țări, Statele Unite ale Americii, Canada, Mexic, Groenlanda și Insulele Canare.

- Europa este considerat continentul unde nivelul bunăstării este cel mai ridicat și este de asemenea considerat cel mai bogat continent.

În Europa se află cele mai mici state din lume, Vatican și Monaco. În total sunt cinci state europene care se află pe lista celor mai mici țări din lume. Celelalte trei sunt San Marino, Liechtenstein și Malta.

- Cele mai multe limbi sunt vorbite în Asia, peste 2.300 de limbi diferite. Chineza este însă limba cu cei mai mulți vorbitori nativi.

- America de Sud este continentul cu cele mai multe superlative geografice. Aici se găsește cel mai mare lanț

montan, Anzii, cea mai mare cascadă – Cascadă Îngerilor, precum și cel mai uscat loc de pe pământ – deșertul Atacama din Chile.

- Asia este locul celor mai bogate state din lume, precum Qatar care se află în peninsula Arabă și este cea mai bogată țară din lume datorită veniturilor din industria petrolului.

- Antarctica este cel mai mic continent din lume ca număr de locuitori. Continentul este „vizitat” uneori doar de oamenii de știință care ajung la stațiile de cercetare de aici. Antarctica este acoperită în mare parte de gheață, 90% din gheața care se formează pe planetă noastră se află pe acest continent.

(Urmare din pagina a 3-a)

Cel de-al XXIX-lea simpozion al Institutului de Cercetări al Românilor din Ungaria

Prelegeri despre limbă, istorie, etnografie

Publicul evenimentului a fost alcătuit din profesori din Jula, Micherechi, Bătania, fiind prezent și noul președinte al Autoguvernării pe Țară a Românilor din Ungaria, *Gheorghe Cozma*, și noul președinte al Autoguvernării Românești din Jula, *dr. Vasile Sucigan*. Printre conferențieri de această dată au fost doar trei invitați din România: etnologul *Elena Rodica Colta* din Arad și doamnele lingviste *Iulia Mărgărit* și *Maria Marin* din București.

În cadrul simpozionului, publicul a putut asculta prelegeri pe mai multe teme: etnologie, folclor, literatură, istorie, etc. Titlurile prelegerilor din acest an au fost: *Elena Rodica Colta* (Arad) – Serviciul de sănătate al statului și mentalitatea țărănească; *Iulia Mărgărit* (București) – Valoarea sapiential-lingvistică a unor formații paremiologice (pe baza unui material din județul Bichiș); *Maria Marin*, *Daniela Răuțu*, *Carmen Radu* (București) – „Grai și suflet”. Despre vorbirea românilor din Micherechi; *Ana Borbély* (Budapesta) – Individ, comunitate, societate: peisaj lingvistic în școala bilingvă din Micherechi; *Stella Nikula* (Jula) – Dansul – o modalitate de comunicare nonverbală; *Emilia Martin* (Jula) – Cultura populară în secolul 21; *Grigore Poiendan* (Micherechi) – Compararea cântecelor populare române și maghiare adunate la Nyíradony; *Maria Berényi* (Budapesta) – 100 de ani de la moartea renumitului bibliofil român, Iuliu Todoescu, mare donator al Bibliotecii Széchényi din Budapesta.

ICRU se află în prag de schimbări

În ultima parte a simpozionului au fost lansate publicațiile nou apărute, „Simpozion”, „Izvorul” și „Lumina” pe anul 2019.

„Orice început are și un sfârșit. Numărul actual, numărul 40, este ultimul din acest serial”, scrie în introducerea celui mai nou număr al revistei de etnografie și folclor, „Izvorul”, redactorea publicației Emilia Martin. Domnia sa a prezentat publicului de la simpozion primul număr, apărut în anul 1982, care a fost redactat de Alexandru Hoțopan. Ea a preluat ștafeta redactării începând cu numărul 14, apărut în anul 1994. Numărul actual, cel al 40-lea, publică cuprinsul și coperta celor 39 de „Izvoare” apărute până acum, iar pe ultima pagină scrie: „Sfârșit...” „Renunțăm la forma aceasta a revistei, pentru că poate tocmai de asta este nevoie ca să se nască o nouă revistă românească, care să cuprindă istorie, etnografie, artă, etc.”, a spus cu mult optimism Emilia Martin.

Celelalte două publicații au fost prezentate de Maria Berényi, care a spus și ea la rândul ei că acestea acum apar ultima dată în forma tipărită. Volumul „Simpozion” cuprinde comunicările sesiunii științifice de anul trecut, iar revista „Lumina” oferă cititorilor scrieri pe subiecte actuale pentru românii din Ungaria: împlinirea a 25 de ani de la a doua apariție a revistei Lumina; primul deceniu (din cele șapte) al existenței Catedrei de Română din Seghedin; 70 de ani de la înființarea Liceului Românesc din Jula; evocarea personalităților lui Teodor Oltean și a lui Petru Silaghi.

Pe site-ul Institutului de Cercetări (www.romanintezet.hu) apar în formă digitizată toate cele trei publicații, alături de numerele din anii trecuți și de alte cărți și volume editate de ICRU.

Maria Berényi și-a prezentat și ultimul său volum, cu titlul „Familii și personalități macedoromâne din Pesta (secolele XVIII–XIX)”, la care a lucrat de ani de zile și cuprinde studii despre familiile Grabovsky, Mocioni, Nako, Sina, Dumba și personalități ca de ex. Zaharia Carcalchi sau Emanuil Gojdu. (Despre acest volum vom reveni cu amănunte într-un număr viitor.)

Va mai fi un singur simpozion, după care urmează altceva

Maria Berényi a spus în încheierea simpozionului, că Institutul de Cercetări se află în prag de schimbări. După încetarea apariției publicațiilor, și simpozionul doar o singură dată se va mai organiza. „Institutul trebuie să se adapteze vremurilor noi”, a spus doamna Berényi, care a anunțat de pe acum că s-a stabilit data următorului și, totodată, ultimului simpozion, cel cu numărul XXX, care va avea loc anul viitor, în zilele de 28–29 aprilie, la Budapesta, și va fi dedicat comemorării a 150 de ani de la moartea lui Emanuil Gojdu.

În locul publicațiilor de până acum, ICRU plănuiește editarea unui Anuar, care să cuprindă scrieri pe teme de istorie, limbă, cultură, etnografie, etc. Iar locul simpozionului va fi preluat, conform planurilor, de forumuri și workshopuri prin care să fie mai activi și alți membri ai comunității.

Înainte de încheierea simpozionului, au avut loc niște discuții foarte interesante, pe marginea cărora vom reveni în numărul următor.

În final, atmosfera a devenit una de sărbătoare, pentru că la simpozion a devenit deja o tradiție să fie felicitate persoanele care au împlinit recent o vârstă rotundă. Sărbătoritele anului 2019 au fost Emilia Martin și Maria Berényi.

E.Ș.

Povești în imagini

Fotografii din colecția lui Mihai Bihari

O după amiază
cu suc și bere între
bărbații satului,
la Casa de Cultură
din Micherechi,
prin anii 1960

Literatura nu are granițe

Joi, 31 octombrie, la Muzeul Literaturii Petőfi Sándor din Budapesta, a avut loc lansarea – în prezența autorului – a romanului lui Nicolae Dabija, *Tema pentru acasă*, în traducere în limba maghiară de Balázs Boróka.

Evenimentul a fost organizat de PEN Clubul maghiar, Editura Ab Art, sub patronajul ES Oleg Țulea, ambadorul Republicii Moldova la Budapesta. Lansarea romanului a fost găzduită și moderată de scriitorii Turczy István, secretar general al PEN Clubului maghiar și de Balázs Attila în calitate și de editor. Scriitorul Turczy István a prezentat publicului scriitorul din Republica Moldova precizând că este autorul a peste 80 de volume de poezii, eseuri și publicistică, membru al Academiei de Stat din Republica Moldova, membru de onoare al Academiei de Știință din România, fost deputat parlamentar, deținător a numeroase premii din Republica Moldova, România, Germania, Italia și Franța. Editorul Balázs Attila a precizat că traducerea de față face parte dintr-un proiect amplu, care vizează scriitorii din Europa de Răsărit și care-și propune să se facă cunoscuți unii altora prin traduceri, știind că fără traduceri nu ar exista literatură universală.

Scriitorul Nicolae Dabija a arătat că proiectul este important pentru că literatura nu are granițe și în timp ce politica dezbină, literatura unește, scriitorii spiritualizează granițele. El a continuat: puterea unei țări nu e dată de numărul tancurilor sau al soldaților de care dispune, ci de numărul de cărți tipărite. În acest context, el a mulțumit țării gazdă și editorului pentru că prin apariția acestei cărți fac mai puternică țara sa. A mai precizat că Revoluția din 1956 din Ungaria a adus schimbări în

bine în țara sa, pentru că regimul sovietic s-a temut că ar putea izbucni astfel de revolte și în alte țări socialiste. Astfel, scriitorii interziși până atunci, precum Petőfi Sándor, Pușkin, Eminescu au putut fi editați în Republica Moldova, atunci s-au deschis și școlile românești.

Referitor la roman a mărturisit că, la vârsta de 59 de ani, în urma unui accident a ajuns între viață și moarte. În acest timp nu i s-a perindat în fața ochilor propria viață, ci destinul unor oameni necunoscuți lui. Când și-a revenit, romanul era deja conturat în mintea sa scriindu-l pe nerăsuflăte în perioada de reabilitare, în 72 de zile. În fiecare zi câte un capitol. De la prima editare, din anul 2007 și până astăzi, romanul a fost editat de 11 ori, în 110.000 de exemplare. În R. Moldova este cel mai citit roman din ultimii 50 de ani. Prima editură străină care a tipărit acest roman este din Franța, iar în anul 2016 cartea sa a ajuns printre cele cinci cele mai citite cărți din Franța. Scriitorul a mai adăugat că Vaticanul a propus ca acest roman să fie inclus în literatura obligatorie a școlărilor, fiind o lecție de istorie vie: un roman de dragoste pe fundalul deportărilor, tinerii având prilejul să cunoască crimele comunismului de la jumătatea secolului trecut.

La eveniment au participat scriitori, reprezentanți ai mediului academic și diplomatic, oameni de artă și pasionați ai literaturii din Ungaria, Republica Moldova și România.

Cei prezenți la eveniment au avut prilejul să se întâlnească nu numai cu un poet și scriitor deosebit de talentat, dar și cu un om care trădează un suflet de o măreție rar întâlnită.

Gabriela Enea Elekes

Filme românești noi și vechi în Budapesta

În perioada 19-24 noiembrie 2019, Institutul Cultural Român Budapesta organizează cea de a 14-a ediție a „Săptămânii filmului românesc la Budapesta”, asemenea anilor trecuți, la Cinematograful de Artă „Uránia” din capitala ungară.

Ediția din acest an, sub semnul împlinirii a 30 de ani de la schimbarea sistemului politic, va aduce în fața publicului nu doar filme noi, ci și producții mai vechi, dar care au avut mare succes la public.

Programul filmelor prezentate în cadrul „Săptămânii filmului românesc la Budapesta”:

19 noiembrie, marți, ora 19.30: La Gomera, 2019, regizor: Corneliu Porumboiu

20 noiembrie, miercuri, ora 18.00: Reconstituirea, 1968, regizor: Lucian Pintilie

20 noiembrie, miercuri, ora 20.00: 4 luni, 3 săptămâni și 2 zile, 2007, regizor: Cristian Mungiu

21 noiembrie, joi, ora 18.00: Amintiri din epoca de aur, 2009, regizori: Ioana Uricaru, Constantin Popescu, Cristian Mungiu, Razvan Marculescu, Hanno Höfer

22 noiembrie, vineri, ora 18.00: Hârtia va fi albastră, 2006, regizor: Radu Muntean

22 noiembrie, vineri, ora 20.00: Autobiografia lui Nicolae Ceaușescu, 2010, regizor: Andrei Ujica

23 noiembrie, sâmbătă, ora 14.00: La Gomera, 2019, regizor: Corneliu Porumboiu

23 noiembrie, sâmbătă, ora 16.00: De ce trag clopotele, Mitică?, 1981, regizor: Lucian Pintilie

24 noiembrie, duminică, ora 16.00: Marfa și banii, 2001, regizor: Cristi Puiu

24 noiembrie, duminică, ora 18.00: A fost sau n-a fost?, 2006, regizor: Corneliu Porumboiu

24 noiembrie, duminică, ora 20.00: Chuck Norris vs Communism, 2015, regizor: Ilinca Călugăreanu

Toate filmele sunt în limba română, cu titraj în limba maghiară. Reamintim că „Săptămâna filmului românesc”, inițiată în 2006, este cel mai longeviv proiect cultural al Institutului Cultural Român Budapesta și cel mai mare eveniment cinematografic românesc din Ungaria, organizat în colaborare cu Cinematograful de Artă „Uránia”. E.Ș.

Dinozauri în muzeul din Arad

Dinozauri, în mărime naturală, sunt expuși, timp de două luni, la Complexul Muzeal Arad. Expoziția se adresează vizitatorilor de toate vârstele, cu precădere copiilor, a căror acces este gratuit.

„Datorită unui parteneriat între Complexul Muzeal Arad, Universitatea «Babeș-Bolyai» din Cluj-Napoca, prin Direcția Patrimoniu Cultural Universitar, și Parcul tematic DinoParc Râșnov am reușit să organizăm la Arad expoziția DINOZAUURII – O LUME DISPĂRUTĂ, și astfel să aducem în atenția publicului una dintre cele mai interesante perioade din istoria vieții pe Pământ”, a declarat Răzvan Cadar, vicepreședinte al Consiliului Județean Arad.

Expoziția, deschisă în muzeu, prezintă cercetările paleontologice derulate de Universitatea „Babeș-Bolyai” Cluj, care au pus în evidență noi situri cu faună de vertebrate din Cretacicul Superior, atât în Bazinul Hațeg, cât și în Poiana Ruscă și în județele Alba, Sălaj și Cluj. Expoziția cuprinde reconstituiri în mărime naturală ale reptilelor care populau Transilvania la sfârșitul Cretacicului, realizate de artista Ionela Pop, sub îndrumarea paleontologilor.

„Dinozaurii – O lume dispărută” este deschisă în Expoziția Științele Naturii din Palatul Cultural și Parcul Copiilor, în perioada 4 octombrie – 8 decembrie 2019.

Mai multe detalii:

<https://muzee.ubbcluj.ro/muzee/muzeul-de-paleontologie-si-stratigrafie>

<https://www.dinoparc.ro/home.html>

Integramă

ARM'

PRIETENI DE DRUM GLONȚ		INSTRUMENT CU CLAPE RĂSĂRIT		PAJURĂ PERIOADĂ ISTORICĂ		A PIERI A ACȚIONA LA FOC		HAM PENTRU CĂINI
A TRECE STRADA RĂU LA SUFLET								
				FURT CU VIOLENȚĂ PLANTĂ CULINARĂ				
POFTIM? PUNCT DE OCHIRE			DUCE SAMARUL TRAG CU OBUZE					
					TIMPUL ISTORIEI STĂ LA ÎNDOIALĂ			
	OTOMAN UNITATE DE CAVALERIE					CUPRINS DE SETEI A CERCETA		
		ZĂPĂCITĂ CONDUC TURISTII						SPECIFIC CAILOR
LEGAT LA CAPI A FACE MAI MIC							FAPTĂ DE ARME	
				NIMB IESE LA RAPORT				
MÂNUIA MACAZUL PLUMB LA ARME					MAȘINĂ BLINDATĂ PUIUL PISICII			
			A TĂRĂGĂNA PODOABA CAPULUI					
CÂNTEC DE SLAVĂ SFĂȘIATĂ						ÎNTR-O VILĂ! MĂSURĂ PE CÂMP		
				CEI MAI DURI				
SPECIE DE TRANDAFIR ENERGIE					TRĂGĂTOR NORDIC			

Glume

– M-am săturat de mania asta a vitezei. E pentru a treia oară când era cât pe ce să mă omori! se răstește soțul înfuriat la culme, către blonda lui soție, aflată la volan.

– Iubito, te rog, mai dă-mi o șansă!

Politiștul către blondă:

– Domnișoară, ați întrecut orice măsură, în această săptămână ați lovit deja al cincelea pieton!

– Și câți am voie?

O blondă și o brunetă se plimbă cu mașina. La un moment dat, bruneta, care era la volan, trage pe dreapta.

– Ce faci, dragă, de ce oprești?

– Am rămas fără benzină.

– Vai, ce deșteaptă ești! Eu n-aș fi știut și aș fi mers mai departe!

Ce înseamnă succesul:

La 2 ani să poți merge.

La 4 ani să nu faci pe tine.

La 12 ani să ai prieteni.

La 18 să conduci mașina.

La 20 de ani să faci sex.

La 35 de ani să faci bani.

La 50 de ani să ai bani.

La 60 de ani să faci sex.

La 70 de ani să conduci mașina.

La 75 de ani să ai prieteni.

La 80 de ani să nu faci pe tine.

La 85 de ani să poți merge.

Soțul își aduce un coleg la cină. Soția nervoasă îi zice:

– Casa-i în dezordine, mâncare nu fac, de ce l-ai adus?

– Vrea să se însoare mâine.

Un tip jefuiește o bancă, ascunde banii, dar este prins. Adus în fața judecătorului, acesta îi spune:

– Domnule, dacă dai banii înapoi, îți micșorez pedeapsa!

– Domnule dragă, dacă voiam să dau banii înapoi, făceam un împrumut.

Dezlegarea integramei din numărul anterior

La picior: B; B; A; O; COCOSTARC; CAGULA; A; LASATE; NL; NIT; TRAC; ACE; VIATA; T; ROI; CAI; EF; AER; RE; ESCROCA; AMU; SCRIB; UZI; IA; O; ERETE; COT; URARI; MI; ORAR; UMAN; INITIATE.

Dezlegarea acestei integrame o găsiți în numărul următor!

RECOMANDĂRILE
NOASTRE– lectură, teatru,
film, internet

Expoziție

Gravurile lui Albrecht
Dürer la Oradea

Muzeul Țării Crișurilor din Oradea, în colaborare cu Consiliul Județean Bihor, Asociația S.C. Merkur Global S.R.L. și în parteneriat cu Fundația „Euroregiunea Bihor-Hajdú-Bihar” organizează un nou eveniment expozițional, cu titlul „Un maestru al gravurii europene din vremea Renașterii – Albrecht Dürer (1471–1528)”. Expoziția va fi vernisată în 15 noiembrie, începând cu ora 12.00, la sediul instituției de pe Strada Armatei Române nr. 1/A.

Expoziția va prezenta 111 heliogravuri executate de Amand Durand după gravuri în metal și lemn semnate de celebrul artist german Albrecht Dürer, ale cărui rădăcini genealogice sunt din părțile Bihorului, heliogravuri publicate, în 1875, de Biblioteca Națională Franceză. Expoziția va mai prezenta și primul ceas de buzunar realizat de Peter Henlein, replica de Diehl (Nürnberg, 1971), și o sferă armilară, care ne indică înțelegerea europeană despre univers în perioada renascentistă. Toate aceste piese fac parte din colecția iubitorului de artă Thomas Emmerling, din Nürnberg.

De asemenea, în expoziție vor mai putea fi admirate trei gravuri originale de Albrecht Dürer și patru copii din secolul al XV-lea, după lucrările lui, din patrimoniul Muzeului Țării Crișurilor din Oradea și care fac parte din două serii foarte cunoscute: Patimile lui Iisus și Viața Sfintei Fecioare Maria.

Expoziția va putea fi vizitată până la sfârșitul lunii ianuarie 2020.

O VOCE ROMÂNEASCĂ

– viața și tradițiile românilor
din Ungaria

18 NOIEMBRIE (Iulia Kaupert)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Sport 16.25: File de calendar 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri, date meteo 17.10: De dor și drag – emisiune de muzică populară realizată de Zoe Fuicu (Radio Timișoara) 17.55: Încheiere

19 NOIEMBRIE (Adam Bauer)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Sport 16.25: File de calendar 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri, date meteo 17.10: Leacuri și credințe / Gabriela Rusu Păsărin 17.30: La ceas de taină / Radio România 17.55: Încheiere

20 NOIEMBRIE (Szabó Zsolt)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Sport 16.25: File de calendar 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri 17.20: Clubul suporterilor 17.55: Încheiere

21 NOIEMBRIE (Adam Bauer)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Sport 16.25: File de calendar 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri, date meteo 17.10: Nota săptămânii semnată de Edda Illyés 17.20: Revista presei 17.30: Reportaje, interviuri 17.55: Încheiere

22 NOIEMBRIE (Iulia Kaupert)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Sport 16.25: File de calendar 16.30: Reportaje, interviuri 16.50: Programe culturale pe zona de vest a României / Agneta Nica 17.00: Știri, date meteo 17.15: EU aleg România – Istoria românilor în 100 de momente esențiale 17.25: Galeria interpreților de muzică populară / Radio România 17.55: Încheiere

23 NOIEMBRIE (Szabó Zsolt)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Programul bisericilor ortodoxe și al celor neoprotestante 16.20: File de calendar 16.25: Reportaje, interviuri 17.00: De dor și drag – emisiune de folclor realizată de Daniela Băcilă / Radio Timișoara 17.55: Încheiere

24 NOIEMBRIE (Iulia Kaupert)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: „În lumea credinței” – emisiune religioasă ecumenică 17.00: File de calendar 17.10: Retrospectiva săptămânii (spicuri din interviurile și reportajele difuzate pe parcursul săptămânii) 17.55: Încheiere

O VOCE ROMÂNEASCĂ –
EMISIUNE RADIOFONICĂ
ÎN LIMBA ROMÂNĂ

Zilnic între orele 16.00–18.00 pe undele medii cu frecvențele de 873 kHz și 1188 kHz. Pe internet la adresa: <http://www.mediaklikk.hu> (în direct la „Élő műsor/Nemzetiségi rádió”) sau în arhivă la adresa <http://www.mediaklikk.hu/musor/roman>

Contact:

MTVA Studioul din Seghedin
6722, Blv. Kossuth Lajos nr. 29.
Tel.: +36-62/549-201; +36-62/333-766
e-mail: roman@radio.hu

Abonați-vă la
e-FOAIA
la prețul
de anul trecut!

„E-Foaia” este varianta electronică a „Foii” tipărite. Cititorii „E-Foii” vor avea avantajul că vor putea citi paginile revistei în color și cu o zi mai devreme decât ceilalți abonați. „E-Foaia” cuprinde și acele articole și fotografii, care în ediția online nu apar. „E-Foaia” este realizată în format PDF și poate fi citită cu programul gratuit Adobe Reader, cu ajutorul căruia puteți să căutați expresii sau conținuturi, dar puteți și printa toată revista.

Abonamente la „E-Foaia”:

3 luni – 1200 ft

6 luni – 2000 ft

12 luni – 3500 ft

CUVÂNTUL SĂPTĂMÂNII

dexonline

Dicționare ale limbii române

MANIERISM s. n. 1. lipsă de naturalețe în compor-tare, afectare, afișare a unui mod de a fi altfel decât în realitate. ♦ ansamblu de procedee și mijloace de expresie formaliste în realizarea unei opere literare sau artistice, care cultivă eleganța și rafinamentul, jocul nelimitat al fanteziei. 2. formă de artă practică mai ales în Italia în sec. XVI și XVII, prin efecte picturale rafinate, adresându-se unei minorități cultivate în materie artistică și literară. 3. comportament gestual afectat, la unii schizofrenici. (< fr. *maniérisme*)

UMOR

ecranul
nostru

miercuri, 20 noiembrie, Duna TV 07.15

miercuri, 20 noiembrie, Duna World, ora 13.50

Institutul de Cercetări al Românilor din Ungaria anul acesta și-a ținut cel de al 29-lea Simpozion. De această dată, sesiunea a durat o singură zi în care am putut asista la prelegeri legate de comunitatea română din țară. Conducerea Institutului a anuțat multe schimbări în ce privește viitorul. Despre cele întâmplate la Simpozionul Institutului de Cercetări al Românilor din Ungaria veți putea afla detalii în Ecranul nostru de săptămâna viitoare.

Realizator: Ștefan Crâsta

ADRESE UTILE

REPREZENTANȚE

Uniunea Culturală a Românilor
din Ungaria (UCRU)

5700 Jula, str. Gh. Doja nr. 8

Tel./fax: (+36-66) 463-079

Președinte: Marius Maghiaru

E-mail: uniuneaculturala@gmail.comWebsite: www.romanul.hu

Autogovernarea pe Țară
a Românilor din Ungaria (AȚRU)

5700 Jula, str. Eminescu nr. 1

Tel./fax: (+36-66) 463-951

Vicepreședinte: Alexandru Finna

E-mail: atru@globonet.huWeb: www.atruroman.hu

MISIUNI DIPLOMATICE

Ambasada României

1146 Budapesta, str. Thököly nr. 72

Tel.: (+36-1) 384-8394

Telefon mobil de permanență:

(+36 30) 535 69 12

Vă rugăm să folosiți acest număr de telefon pentru a comunica situații deosebite (ex: accidente, decese, răni, dispariții de persoane), care reclamă urgență - la acest număr de telefon nu se fac programări și nu se furnizează informații consulare.

Ambasador: Marius Lazurcă

Website: <http://budapesta.mae.ro/>E-mail: budapesta@mae.ro

Consulatul General al României

6720 Seghedin, str. Kelemen nr. 5

Tel./fax: (+36-62) 424-431,

(+36-62) 424-429

Telefon mobil de permanență:

(+36 30) 6777 980

Consul general: Daniel Banu

Website: <http://szeged.mae.ro>E-mail: szeged@mae.ro

Consulatul General al României

5700 Jula, str. Munkácsy nr. 12

Tel.: (+36-66) 465-130

Fax: (+36-66) 465-142

Telefon mobil de permanență:

(+36-30) 635-7181

Consul general:

Florin Trandafir Vasiloni

Website: <http://gyula.mae.ro/>E-mail: gyula@mae.ro

INSTITUȚII CULTURALE

Institutul Cultural al României
la Budapesta

1146 Budapesta, str. Izsó nr. 5

Tel.: (+36-1) 383-2693

Director: Simona Tănăsescu

E-mail: romankulturalis.intezet@upcmail.huWeb: www.icr.ro/budapesta

Institutul Cultural al României
la Budapesta – filiala Seghedin

6720 Seghedin, piața Dugonics nr. 2.

E-mail: szeged@icr.ro

Institutul de Cercetări
al Românilor din Ungaria

5700 Jula, str. Gh. Doja nr. 8

Tel./fax: (+36-66) 463-079

Director: dr. Maria Berényi

E-mail: romanintezet@gmail.comWeb: www.romanintezet.hu

Centrul de Documentare
și Informare al AȚRU

5700 Jula, str. Sáros nr. 17

Director: Mariana Negreu Vetró

E-mail: info@dokkozpontgyula.hu

Momente și chipuri la cel de-al XXIX-lea simpozion al Institutului de Cercetări al Românilor din Ungaria

**FOAIA
românească**

15 noiembrie
2019

www.foaia.hu

Săptămânal al românilor din Ungaria. Editat de Editura de presă și cărți „NOI”. Director, redactor-șef: Eva Șimon. Redactor, reporter: Anca Liana Becan. Tehnoredactor: Ioan Nyisztor. Editura și redacția: 5700 Jula, str. Gh. Doja nr. 8., CP 95. Telefon: (66) 463-152, 361-789, E-mail: foaia@foaia.hu, Editor responsabil: Uniunea Culturală a Românilor din Ungaria, 5700 Jula, str. Gh. Doja nr. 8. Internet: www.romanul.hu, uniunea@romanul.hu. Tiparul: Schneider Nyomda Kft, 5700 Jula, str. Károly R. nr. 7. Index: 25291. ISSN 1418-8341. Abonamente în județele Bács-Kiskun, Bichiș și Ciongrad se efectuează la oficiile poștale, iar în celelalte județe la adresa redacției atât personal, cât și prin cec poștal. Abonamentele pe anul 2019: 3 luni 1560 forinți; 6 luni 3120 forinți; 1 an 6240 forinți. Publicația apare cu sprijin de la Cancelaria Primului Ministru (Budapesta, Ungaria), acordat prin Autoguvernarea pe Țară a Românilor din Ungaria, și de la Ministerul pentru Românii de Pretutindeni (București, România).